Apare la 15 a fiă-căreĭ luni.

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEĬ TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA POPORULUÍ ROMÂNŬ.

Nrulŭ 2. SIBIIŬ, 15 FEBRUARIŬ 1895. **Anulŭ XXVI.**

APELŬ.

Crescere și cultură!

Aceste doue ținte marĭ le-a urmăritŭ dela înființarea sa și până în ḑilele nóstre Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporuluĭ românŭ, acéstă vechiă și cea maĭ de frunte Asociațiune culturală a românilorŭ de dincóce de Carpațĭ.

Vĕḑêndŭ terminată și asigurată prima sa creațiune mare: *Scóla de fețițe cu internatŭ,* menită pentru a da generațiilorŭ viitóre *crescĕtóre* demne de numele poporuluĭ românŭ, — Asociațiunea transilvană a luatŭ inițiativa pentru o nouă lucrare, prin care sĕ se apropie cu unŭ pasŭ însemnatŭ de cealaltă țintă mare ce urmăresce, de lățirea *culturei* în sinulŭ poporuluĭ nostru.

Popularisarea sciințelorŭ și artelorŭ și lățirea cunoscințelorŭ folositóre sunt cele maĭ eficace mijlóce pentru promovarea progresuluĭ culturalŭ alŭ unuĭ porŭ.

Poporulŭ românŭ însĕ în cea maĭ mare parte este lipsitŭ de aceĭ factorĭ, carĭ la alte popóre aŭ contribuitŭ și contribue neîntreruptŭ la înaintarea lorŭ în cultură. Nu avem *orașe*, carĭ prin institutele și societățile lorŭ culturale și sociale, prin coatingerea continuă a inteligenței, sunt totŭ atâtea

centre culturale, adevĕrate foculare pentru popularisarea sciinţelorŭ şi artelorŭ şi pentru lăţirea cunoscinţelorŭ folositóre. Nu avem apoĭ, maĭ alesŭ pe terenulŭ sciinţelorŭ naturale, o literatură poporală bună şi eftină, din care cea maĭ considerabilă parte a inteligínţeĭ nóstre, preoţimea şi învĕţătorimea resfirată pe la sate, şi prin acésta poporulŭ, s'ar puté ţiné în curentŭ cu progresulŭ sciinţelorŭ şi artelorŭ.

În vederea acestora comitetulŭ Asociaţiuneĭ transilvane a decisŭ edarea uneĭ

Enciclopedii poporale,

care, ţinută deocamdată într'unŭ cadru maĭ restrinsŭ, se va puté întroduce în cercurĭ cât maĭ largĭ şi va fi publiculuĭ cetitorŭ românŭ unŭ sfetnicŭ şi conducĕtorŭ pe tóte terenele sciinţelorŭ şi artelorŭ.

Cu conducerea acesteĭ publicaţiunĭ comitetulŭ a însărcinatŭ pe membrulŭ seŭ, Dr. *Corneliŭ Diaconovich.*

Aducêndŭ aceste la cunoscinţa publiculuĭ românŭ, comitetulŭ subsemnatŭ rógă pe toţĭ ceĭ chiămaţĭ a conlucra la realisarea acesteĭ întreprinderĭ importante pentru desvoltarea culturală a poporuluĭ nostru, se binevoiască a da numituluĭ conducĕtorŭ a primeĭ Enclclopedii române totŭ concursulŭ posibilŭ, ca sĕ-şĭ pótă împliní misiunea sa cu succesŭ cât maĭ mulţemitorŭ.

Modalităţile publicărĭ şi procurărĭ „Enciclopedieĭ Române“ se vorŭ comunica la timpulŭ seŭ.

Din şedinţa comitetuluĭ Asociaţiuneĭ transilvane pentru literatura română si cultura poporuluĭ românŭ, ţinută în Sibiiŭ la 7 Februariŭ 1895.

Ioanŭ Micu Moldovanŭ m. p.,
preşedinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretariŭ II.

DESPĂRȚĂMINTELE ASOCIAȚIUNEÏ.

Ca tóte corporațiunile, carï aŭ sĕ înfluințeze asupra poporuluï, așa și Asociațiunea transilvană a trebuitŭ de timpuriŭ sĕ se cugete la modalitatea, cum ideile și lucrările sale sĕ le transplante în mintea și inima poporuluï nostru, pe care e chiămată a-lŭ lumina și înnobila.

Una din modalitățile acestea o a aflatŭ în *despărțĕmintele*, în carï pentru maï bună lucrare a împărțitŭ terenulŭ activităței sale, și aceleï modalităț i-a datŭ espresiune în regulamentulŭ, prin care norméză activitatea acestorŭ despărțĕminte și legătura armonică a părților cu totalitatea.

Chiămarea despărțĕmintelorŭ, de sine se înțelege, nu póte fi alta decâtŭ a înseși Asociațiuneï, carea este: literatura română și cultura poporuluï românŭ; ear mijlócele pentru ajungerea acestuï scopŭ sunt: distribuirea între membriï seï de prin despărțĕminte a beneficiilorŭ, ce le revarsă centrulŭ din tesaurulŭ materialŭ și spiritualŭ, de care dispune, precum și contribuirea cu cele materiale din partea acestora pentru procurarea și îmmulțirea aceluï tesaurŭ.

Toți fiiï poporuluï nostru fără deosebire se potŭ împărtăși de bineficiile Asociațiuneï, și iară toți fără deosebire sunt datorï a contribuí, fiă-care după puterea sa, la înavuțirea și conservarea forțelorŭ aceluï corpŭ, din care facŭ parte.

În aniï dintâiŭ aï Asociațiuneï, concursulŭ pentru crescerea și înflorirea acesteï nobile instituțiunï era celŭ maï îmbucurătoriŭ; dar curênd după aceea acest concursŭ începù a slăbí, așa încât conducĕtoriï eï aveaŭ temere fundată, că puterile eï în scurtŭ timpŭ nu vorŭ maï ajunge a împăca nicï cele maï neapĕrate trebuințe.

Și ce era causa acesteï aparițiunï?

De o parte fără îndoială eraŭ împregiurările politice, carï absorbiaŭ atențiunea și încordata activitate a celorŭ chiămați la conducerea Asociațiuneï, de altă parte însĕ fără

îndoială şi lipsa organelorŭ acelora mijlocitóre, carĭ se facă şi se susţină legătura dintre comitetulŭ centralŭ şi poporŭ.

De aceea crearea despărţemintelorŭ a fostŭ o trebuinţă fórte simţită şi unŭ pasŭ fórte fericitŭ întru perfecţionarea acesteĭ multŭ dorite instituţiunĭ culturale. Căcĭ tóte acele agende, de carĭ se ocupă centrulŭ, facŭ parte şi din ocupaţiunile despărţemintelorŭ: luminarea poporuluĭ prin scrierĭ folositóre şi prin învĕţăturĭ immediate din sfera agriculturelĭ, industrieĭ, comerciuluĭ şi tóte celelalte, carĭ tind la perfecţionarea stăreĭ luĭ materiale, intelectuale şi morale. Ear încât acestea nu le-ar puté da despărţemintele singuratice, ele concurgŭ cu mijlóce materiale pentru procurarea lorŭ din partea celorŭ competenţĭ. Căcĭ nu adunarea şi grămădirea de forţe materiale, ci literatura şi cultura poporuluĭ sunt problema şi ţinta Asociaţiuneĭ, şi resursele materiale numaĭ mijlócele de lipsă spre ajungerea acesteĭ ţinte.

Şi în adevĕrŭ de când s'aŭ înfiinţatŭ şi aŭ întratŭ în activitate despărţemintele Asociaţiuneĭ, ca unele carĭ mijlocescŭ contactulŭ, legătura şi solidaritatea între capŭ şi corpŭ, Asociaţiunea a luatŭ unŭ avênt îmbucurătoriŭ: a publicatŭ şi continuă a publica scrierĭ de valóre, a înfiinţatŭ o bibliotecă, ce o completézăă din anŭ în anŭ, şi o a pusŭ la dispositia publică, a înfiinţatŭ o respectabilă scólă de fetiţe, de a cărei educaţiune şi înstrucţiune se împărtăşesce tótă românimea, a regulatŭ cursulŭ agendelorŭ sale, a înfiinţatŭ şi susţine unŭ organŭ de publicitate, a împărţitŭ şi împarte ajutóre tinerilorŭ în cariera scólelorŭ, meseriilorŭ, sciinţelorŭ şi artelorŭ, şi cu unŭ cuvêntŭ satisface din ce în ce maĭ multŭ problemeĭ sale.

De aceea despărţemintele sunt chiămate a se şi împărtăşĭ din ce în ce maĭ multŭ de darurile Asociaţiuneĭ şi acelea a le împărţĭ maĭ departe în tóte straturile poporuluĭ, *ca totŭ poporulŭ se scie, că are o Asociaţiune, ce necontenitŭ lucră pentru binele luĭ.* Căcĭ atuncĭ şi poporulŭ din ce în

ce mai multu se va îndemna a contribui şi elu, fia-care după priceperea şi puterea sa, ca acésta Asociaţiune sĕ pótă face şi mai multu bine. Toţi pentru unulu, şi unulu pentru toţi!

Încă dela înfiinţarea despărţĕmintelorŭ unele din ele s'aŭ distinsu, şi pănă astădi încă se distingu prin o activitate în adevĕrŭ folositóre pentru poporu, altele se silescu a ţiné şi ele pasu cu progresulu timpuluï. Durere însĕ sunt câte-va şi de acelea, carï d'abia maï daŭ semne de viéţă. Carï sunt acelea? Ele sunt cunoscute deja din rapórtele generale ale comitetuluï centralu, şi nu le vom maï amintí aicï cu numele.

Despărţĕmintele Asociaţiuneï, după starea lorŭ la încheiarea anuluï 1894, ni se presentă în modulŭ următoriu:

1. *Braşovŭ* 2 membri fundatorï, 8 membri pe viéţă, 31 membri ordinarï;

2. *Branu* 1 membru pe viéţă, 28 membri ordinarï;

3. *Făgăraşŭ* 4 membri fundatorï, 5 membri pe viéţă, 43 membri ordinarï;

4. *Sibiiŭ* 7 membri fundatorï, 18 membri pe viéţă, 34 membri ordinarï;

5. *Sĕlişte* 8 membri pe viéţă, 16 membri ordinarï;

6. *Sebeşŭ* 3 membri fundatorï, 5 membri pe viéţă, 36 membri ordinarï;

7. *Haţegŭ* 2 membri pe viéţă, 11 membri ordinarï;

8. *Deva* 4 membri pe viéţă, 9 membri ordinarï;

9. *Orĕştie* 2 membri fundatorï, 6 membri pe viéţă, 42 membri ordinarï;

10. *Brad* 2 membri pe viéţă, 25 membri ordinarï;

11. *Blajŭ* 3 membri fundatorï, 3 membri pe viéţă, 37 membri ordinarï;

12. *Alba-Iulia* 5 membri pe viéţă, 24 membri ordinarï;

13. *Abrudŭ* 4 membri fundatorï, 17 membri pe viéţă, 33 membri ordinarï;

14. *Cluju* 5 membri fundatori, 5 membri pe viéţă, 53 membri ordinari;

15. *Mociu* 2 membri fundatori, 2 membri pe viéţă, 21 membri ordinari;

16. *Şimleulu-Silvaniei* 6 membri fundatori, 3 membri pe viéţă, 33 membri ordinari;

17. *Deju* 1 membru fundatoru, 2 membri pe viéţă, 9 membri ordinari;

18. *Gherla* 1 membru ordinaru;

19. *Ciachi-Gârbăulu* 1 membru ordinaru;

20. *Betleanu* 3 membri ordinari;

21. *Năseudu* 15 membri fundatori, 26 membri pe viéţă, 48 membri ordinari;

22. *Bistriţa* 1 membru fundatoru, 4 membri pe viéţă, 17 membri ordinari;

23. *Turda* 5 membri ordinari;

24. *Mureş-Oşorheiu* 1 membru pe viéţă, 12 membri ordinari;

25. *Mureş-Ludoş* 1 membru fundatoru, 9 membri ord.;

26. *Reghinu* 2 membri fundatori, 6 membri pe viéţă, 34 membri ordinari;

27. *Cohalm* 1 membru pe viéţă, 11 membri ordinari;

28. *Agnita* 1 membru ordinariu;

29. *Mediaş* 13 membri ordinari;

30. *Sighişóra* 6 membri ordinari;

31. *Elisabetopole* 1 membru pe viéţă, 1 membru ordinariu;

32. *Dicio-Sânt-Martin* 1 membru pe viéţă, 12 membri ordinari;

33. *Treiscaune* 4 membri ordinari.

Nu vomu condamna însĕ nici acele despărţăminte, cari până acum esistă mai multu numai după nume; căci împregiurările lorŭ sperămu că se vorŭ schimba spre mai bine, şi atunci prin îndoitu zelu vor puté ajunge pre sororile mai înaintate. Ci mai vêrtosu le vom îmbărbăta cu unu cuvêntu

binevoitoriŭ, ca se iee esemplu dela celelalte sororĭ şi se nu se lase învinse de puţinulŭ numĕrŭ alŭ inteligenţeĭ locale, de lipsa mijlócelorŭ materiale, de alte ocupaţiuni necesare séŭ orĭ-ce alte lucruri deprimătóre; ci prin unŭ viŭ contactŭ între inteligenţă şi poporŭ se descepte interesulŭ acestuia pentru înaltele probleme ale Asociaţiuneĭ. Şi atuncĭ suntem siguri, că prin întrunirea voinţeĭ şi a puterei ceea ce astădĭ li se pare imposibilŭ, ca mâne va fi posibilŭ; ceea ce astădĭ li se pare dorinţă îndepărtată, ca mâne va fi faptŭ şi realitate.

De aceea cât maĭ strînsă legătura dintre centru şi despărţĕminte, şi atuncĭ de sigurŭ va pulsa întru toţĭ dorita viéţă şi prosperare! *Z. Boiu.*

MEMBRI FUNDATORĬ AĬ ASOCIAŢIUNEĬ.

Presentulŭ e eredele trecutuluĭ. De aceea starea materială şi morală de astădĭ a Asociaţiuneĭ ne aduce aminte, a face o reprivire asupra membrilorŭ acelora aĭ Asociaţiuneĭ, carĭ aŭ contribuitŭ în modŭ atâtŭ de puternicŭ la întemeierea, consolidarea şi fructificarea eĭ. În Nr. festivŭ am amintitŭ cu numele pre primiĭ membri fundatorĭ, astădĭ venimŭ a completa registrulŭ lorŭ, însemnândŭ numele tuturorŭ, carĭ s'aŭ făcutŭ membri fundatorĭ aĭ Asociaţiuneĭ, în cursulŭ celorŭ 34 anĭ dela începutulŭ eĭ până astădĭ, fiindŭ gata cu plăcere, a întregí acestŭ registru cu toţĭ, pre carí din eróre involuntară i-amŭ fi trecutŭ cu vederea.

Numele membrilorŭ fundatorĭ aĭ Asociaţiuneĭ sunt dar în ordine alfabetică cele următóre:

Acsente Severŭ, proprietariŭ în Cricăŭ.
Brancovanŭ Gregoriŭ, principe, România.
Baldi Lazarŭ, proprietariŭ în Clujŭ.
Bohoţelŭ Alesandru în Clujŭ.
5. Borgo-Tiha, comuna.

Borgo-Bistriţa, comuna.
Borgo-Prund, comuna.
Borgo-Rusŭ, comuna.
Boierŭ George, în Vadŭ.
10. Barbu Patrichie, în Reghinŭ.
Belloescu Stroe, în Bĕrlad.
Başota Basiliŭ, advocatŭ în Abrudŭ.
Capitolulŭ metropolitanŭ din Blajŭ.
Ciaclanŭ Georgiŭ, în Deva.
15. Cosgaria Nicolae, în Făgăraşŭ.
Ciugudeanŭ Nicolae, în Poiana.
Coroianŭ Iuliŭ, în Clujŭ.
Danciŭ Alesandru, în Bucium-Cerb.
Feldru, comuna.
20. Filip Alecsandru, în Abrud.
Gallŭ Daniilŭ, notariŭ în Sĕcuieŭ
Germanŭ Ioanŭ, preotŭ în Sâmbăta.
Iancu Ioanŭ, preotŭ în Bucium-Poienĭ.
Ilva mare, comuna.
25. *Lebu* Alesandru, în Cacova-Sibiiŭ.
Ladai Augustinŭ, în Pesta.
Lucaciŭ Vasiliŭ Dr., parochŭ în Şişesci.
Mocioni Antoniŭ de Foen, în Timişóra.
Mocioni George de Foen, în Timişóra.
30. Muste Vasiliŭ, preotŭ în Zalnoc,
Munteanŭ Augustinŭ, advocatŭ în Gherla.
Maier, comuna.
Mititeiu, comuna.
Mariaş Constantin, proprietariŭ în Visuia.
36. Măcelariŭ Ioanŭ, jude reg. în Mercurea.
Mandrea Nicola Dr., în Bucurescĭ.
Manole Diamandi, comerciantŭ în Braşovŭ.
Mico conte Emericŭ, propriet. mare în Silvasiŭ.
Mocioni Victorŭ de Foen, în Innsbruck.

Mocioni Alesandru Dr., în Budapesta.
Mocioni Eugen Dr., în Budapesta.
Mocioni Zenonŭ Dr., în Budapesta.
Mihu Ioanŭ Dr., advocatŭ în Orĕştie.
Monda Andreiŭ Dr., medic în Sângiorgiŭ.
Nedelcu Alesandru, propritariŭ în Pesta.
Nichita Ioanŭ Dr., advocatŭ în Zelaŭ.
Neagoe Stefanŭ, profesorŭ în Bĕrlad.
Năsĕud, comuna.
Negruţiŭ N. Fekete, redactorŭ în Gherla.
Olteanŭ Ioanŭ, inginerŭ în Bucurescĭ.
Papfalvi Constantinŭ, canonicŭ în Blajŭ.
Pap Anania, protopopŭ Morlaca.
Pavelŭ Mihailŭ, episcopŭ în Oradea mare.
Pianulŭ superiorŭ, comuna.
Popescu Patrichie, archimandritŭ în Gerneşeg.
Popoviciŭ George, cavalerŭ în Bucovina.
Popovicĭ Sava, protopresb. în Viena.
Popescu Ioanŭ, profesorŭ în Bĕrladŭ
Pop Gavrilŭ, prot. Clujŭ, canonicŭ Blajŭ.
Pop George de Baseşti, proprietariŭ în Basescĭ.
Popea Nicolae, episcopŭ în Caransebeşŭ.
Rodna nouă, comuna.
Rodna veche, comuna.
Romanŭ Mironŭ, metropolitŭ, în Sibiiŭ.
Reşinari, comuna.
Sabo Basil Dr., medic în Vălcele (Elöpatak).
Şagăŭ Galacteonŭ, protopopŭ în Idicelŭ.
Săn-Giorgiŭ, comuna.
Sas-Sebeş, comuna.
Şuluţiŭ Iosif Sterca, jude p. în Sibiiŭ.
Şandru George, proprietariŭ în Cueşdiŭ.
Stezarŭ Constanţinŭ, căpitan în pens. în Sibiiŭ.
Sturdza Dimitrie Ales., propr. în Iaşĭ.
Sturdza Costache G., propr. în Iaşĭ.

75. *Tobias* Salvina în Abrudŭ.
Telciu, comuna.
Tanco Simeonŭ, protopopŭ în Sangeorgiŭ.
Todea Absolonŭ, advocatŭ în Reghin.
Urs Baron David de Margine, în Sibiiŭ.
80. *Vasilco* Alesandru, bar. în Cernăuţi.
Vancea Ioanŭ Dr, metropolitŭ în Blajŭ.
Viciu Vasile, preotŭ în Capuşulŭ de Câmpie.
Vişa Ioanŭ, proprietariŭ în Zlatna.
Zagra comuna, Năsĕudŭ.

TESTAMENTULŬ FUNDATORIULUĬ VASILE ADAMACHI.

Am amintitŭ la altŭ locŭ alŭ Numĕruluĭ presentŭ, că Academia Română a publicatŭ de curêndŭ unŭ volum întitulatŭ: „*Fundaţiunea Vasilie Adamachi*“. Volumulŭ acesta cuprinde pe 76 pagine în cuart documentele de boieriă, ranguri, titluri şi oficiĭ ale familieĭ Adamachi din Iaşĭ, prin carĭ se constată, cu familia se trage din neamurile vechi ale Băntăsuştilorŭ şi Arapeştilorŭ, apoĭ actulŭ de botezŭ alŭ luĭ Vasilie Adamachi şi maĭ multe decrete domnescĭ relative la servĭţiile laudabile ale acestuia, de asemenea testamentulŭ şi actele aparţinătóre aceluia; conclusele Academieĭ relative la fundaţiunea creată de dênsulŭ etc., cu totulŭ 28 acte.

La Nr. XII. se reproduce *testamentulŭ dto 15 Februariŭ şi codicilulŭ dto 28 Februariŭ 1892 alŭ luĭ Vasilie Adamachi, prin care elŭ înstitue pe Academia Română legatarŭ universalŭ asupra avereĭ sale.*“ Credem a împliní o datorinţă sacră, ce încumbe unei foĭ literare, ca precum în anul espirat am publicat unŭ asemenea actŭ de generositate naţională, crestinéscă şi culturală, adecă testamentulŭ fericituluĭ Ioan Otteteleşanŭ, aşa se transmitemŭ publiculuĭ fóiĭ nóstre şi testamentulŭ fericituluĭ Vasilie Adamachi din Iaşĭ. Acest testamentŭ şi codicilŭ sună:

„Subsemnatulŭ Vasile Adamachi, proprietarŭ, domiciliatŭ în Iaşi, despărţirea I, dispunŭ pentru casulŭ de mórte dupăcum urmézĕ.

Averea mea se compune:

I. Din unŭ milionŭ şépte sute şése-ḑecĭ şi patru miĭ leĭ în bonurĭ, aflătóre în cassa mea de ferŭ, dupăcum constată unŭ anume inventariŭ făcutŭ la începutulŭ luneĭ Ianuarie a. c.

II. Din moşia Roşiorilĭ din judeţulŭ Sucéva, pe care o evaluezŭ la douĕ sute douĕ-ḑecĭ miĭ leĭ.

III. Din moşia Călimănescilĭ din judeţulŭ Tutova, pe care o evaluezŭ la una sută douĕ-ḑecĭ miĭ leĭ;

IV. Casa din Iaşi, desp. I, în care locuescŭ, pe care o evaluezŭ la şépte-ḑecĭ miĭ leĭ.

V. Viia dela Copoŭ, judeţulŭ Iaşi, pe care o evaluezŭ la şése miĭ leĭ.

VI. Mobilele aflătóre în casele mele, carĭ rĕmânŭ a se evalua la timpŭ.

De acestu avutŭ dispunŭ, precum urmézĕ, pentru casulŭ de mórte:

1. Nepoţilorŭ meĭ: Teodorŭ Istrati, Niculae Istrati, Ecaterina Istrati, Elisa Roşu, Catinca Gherghel şi la douĕ fiice ale sale, lasŭ de fiă-care câte douĕ miĭ leĭ;

2. Finuluĭ meŭ Alexandru A. Teodoreanu, fiiulŭ d-luĭ Alex. Teodoreanu, procurorŭ generalŭ la Curtea de Apelŭ din Iaşi, îĭ lasŭ cincĭ-ḑecĭ miĭ leĭ;

3. Femeeĭ Catinca Pavlov, menagera caseĭ mele, îĭ lasŭ douĕ-spre-ḑece miĭ leĭ şi tóte mobilele aflătóre în casa mea de locuinţă;

4. Biblioteca mea, cu totŭ ce aparţine sciinţeĭ, o lasŭ Universităţiĭ din Iaşi.

Tóte legatele maĭ sus enumerate în banĭ se vorŭ plăti din banĭ în bonurĭ aflătóre în cassa mea.

5. Asupra restului averei, compuse din mobile şi immobile, instituiŭ legatarŭ universalŭ pe Academia Română, cu însărcinarea, ca veniturile averei legate se fiă întrebuinţate:

1. In dare de premiĭ periodice acelora din scriitoriĭ românĭ, carĭ s'arŭ distinge în scrierĭ morale, şi

2. In trămitere şi întreţinere la studiŭ a tinerilorŭ, carĭ s'arŭ hotărî pentru sciinţele esacte, precum şi acelora, carĭ s'arŭ hotărî pentru studiulŭ sciinţelorŭ positive, pentru a serví la înfiinţarea şi perfecţionarea fabricelorŭ şi a industrieĭ naţionale.

Cu esecutarea acestorŭ dispositiuniĭ rogŭ şi însărcinezŭ pe scumpulŭ meŭ amicŭ Alexandru Teodoreanu, procurorŭ generalŭ la Curtea de Apelŭ din Iaşĭ, cu dreptŭ a se substituí în acéstă sarcină, după cum va crede d-sa de cuviinţă.

Acestŭ testamentŭ este scrisŭ de alţiĭ şi subscrisŭ de mine, rĕmâindŭ a i se da forma mistică prin tribunalulŭ de Iaşĭ Secţia III-a.

Făcutŭ în Iaşĭ, aḑĭ, 25 Februariŭ 1892.

V. Adamachi.

Codicilŭ.

Legŭ nepotuluĭ meŭ George Assaky, somitate medicală, indeplinirea testamentuluĭ misticŭ alŭ meŭ. Recunoscŭ nepotuluĭ meŭ Assaky posiţia principală şi premiată, şi-lŭ rogŭ din inimă, a nu permite insinuare de fluctuaţiuniĭ politice în templulŭ sciinţelorŭ şi alŭ Muselorŭ. Viia dela Copoŭ o lasŭ menagereĭ Catinca Pavlov pe viéţă numaĭ. Catinca va rĕmâné petrecêndŭ la casele mele unŭ anŭ, locuindŭ în doue camere ce-şĭ va alege.

Luĭ George Assaky îĭ lasŭ acŭ 15 miĭ leĭ din cupónele de 1 Iulie 1892. Copileĭ Virginia Ureche, fina mea, lasŭ după mórte 10 miĭ leĭ din cupónele de 1 Iuliŭ 1892.

Iaşĭ, 28 Februariŭ 1892.

V. Adamachi.

ÎN MEMORIA EPISCOPULUĬ IOANŬ POPASU.

Comunicămŭ în cele următóre cuvêntulŭ de deschidere la şedinţa festivă a Societăţiĭ de lectură „*Ioanŭ Popasu*“ a scolarilorŭ dela scólele mediĭ române din Braşovŭ, ţinută în 22 Ianuariŭ v.

Dómnelorŭ şi Domnilorŭ!

Societatea de lectură a studenţilorŭ dela scólele nóstre mediĭ şi-a ţinutŭ de sfântă datorinţă, a se presenta şi de astădată înaintea DV., spre a aduce tributulŭ seŭ de pietate şi recunoscinţă memorieĭ aceluĭ ilustru bărbatŭ alŭ bisericeĭ şi naţiuneĭ nóstre, alŭ căruĭ nume societatea cu mândriă îlŭ pórtă.

Ioanŭ Popasu! Care românŭ nu va rostí numele luĭ totdeuna cu veneraţiune? Chiămatŭ de provedinţă, elŭ şi-a consacratŭ întrégă viéţa cultureĭ neamuluĭ seŭ românescŭ. Înţelegêndŭ maĭ bine decât orĭ-cine preţulŭ învĕţătureĭ, elŭ a sciutŭ sĕ îndemne pe fiiĭ sĕĭ sufletescĭ, a îmbrăţişa cu căldură causa scólelorŭ şi a aduce înşişĭ jertfe pentru scóle. Şi eată, că în urma neobositelorŭ sale stăruinţe, la anulŭ 1852 în ḑiua de Sf. Sofia se pune pétra fundamentală la zidirea acestuĭ măreţŭ templu, sacratŭ „litteris et virtuti“, în care astăḑĭ se crescŭ sute de mlădiţe tinere ale poporuluĭ nostru.

Şi opera începută la Braşovŭ, *Popasu* o continuă ca episcopŭ alŭ Caransebeşuluĭ. La sosirea sa acolo a aflatŭ ca reşedinţă o zidire vechiă, devenită aprópe ruină, ear diecesa lipsită de institutŭ teologicŭ, de scólă pedagogică şi de totŭ ce este temeiulŭ progresuluĭ. Şi tóte acestea *elŭ* le-a creatŭ ca totŭ atâtea esemple viĭ, ce resultate mărepe póte produce tăria în credinţă şi activitatea neîntreruptă.

Prin aceste merite neperitóre Ioanŭ Popasu a dobênditŭ cununa nemurireĭ.

Dar cum vom puté noĭ, urmaşiĭ luĭ, cum va puté îndeosebĭ tinerimea studiósă, grupată în giurulŭ Societăţiĭ de lectură, sĕ sĕrbeze în chipŭ demnŭ amintirea fericituluĭ archipăstorŭ?

Negreşitŭ numaĭ aşa, décă avênd pururea înaintea ochilorŭ seĭ, ca pe unŭ idealŭ, înaltele fapte ale luĭ Popasu, se va nĕsuí a le şi imita; şi décă, înzestrată cu arma sciinţeĭ, va tinde spre totŭ ce e bunŭ, frumosŭ şi nobilŭ.

D-Vóstră, dómnelorŭ şi domnilorŭ, carĭ de câte-orĭ aţĭ vĕḑutŭ tinerimea nóstră umblândŭ pe calea cea adevĕrată, totdeuna cu căldură o aţĭ îmbărbătatŭ sĕ stăruie în acéstă cale, i-aţĭ dovedităŭ

şi adĭ cu prisosinţă viulŭ interesŭ, ce i-lŭ purtaţĭ. Şi eŭ ĭmĭ ţinŭ de plăcută datorinţă, a Ve esprima în numele tinerimeĭ cea maĭ profundă mulţĕmită.

Cu acestea ĭmĭ iaŭ voiă a declara şedinţa festivă de deschisă.

I. Baptistŭ Boiu,
profesorŭ.

DIN SCÓLA VIEŢIĬ.

(Aforisme alese şi traduse de **Jeronimŭ G. Bariţiŭ.**)

Instituţiunile, ca şi limbile nóstre, s'aŭ formatŭ prin întêmplare după interesele şi pré adesea prin pasiunile momentane. *Say.*

*

O ură impotentă e sensaţiunea cea maĭ teribilă, pentru că propriŭ ḑisŭ n'ar trebuí sĕ urîmŭ, decât numaĭ pe celŭ care l'am puté nimicí. *Goethe.*

*

Filosofiă pentru pasiunĭ — armoniă pentru surḑĭ. *Klinger.*

*

A se nĕcăjí însemnézĕ a rĕsbuna asupra sa însuşĭ erorile comise de altulŭ. *Pope.*

*

Mijloculŭ celŭ maĭ sigurŭ, de a uita nĕcasulŭ propriŭ, constă în aceea, de a se nĕcăji asupra lumeĭ întregĭ. În marele oceanŭ alŭ mănieĭ orgoliosŭ revoltate dispare apoĭ fără urmă miculŭ părĕŭ alŭ ruşinăreĭ de sine. *H. W. Riehl.*

*

Niminea n'ascultă bucurosŭ unŭ sfatŭ, care e contrarŭ pasiunilorŭ sale. *M-me de Riccaboni.*

*

Prostiile nóstre le plătimŭ bucurosŭ noĭ înşine, dér pentru virtuţile nóstre ne place sĕ plătéscă alţiĭ. *Goethe.*

*

Ura paralisézĕ orĭ-ce cugetare. Amorulŭ e creatorŭ, ura e neproductivă. *Ales. Jung.*

*

Ceea-ce nu potŭ suferí, e omulŭ fără nicĭ o pasiune şi omulŭ ce are pasiunĭ triviale. *L. Th. Vischer.*

*

Ce e amorulŭ? O pasiune, care rĕstórnă fața pămêntuluĭ, pentru ca pe partea opusă sè nu pună nimicŭ alta, decât ființa iubită.

*

Amorulŭ causéză mai multŭ rĕŭ decâtŭ bine, și ar fi o binefacere, când o divinitate protectóre ar mântuí pe ómenĭ de elŭ.

* *Napoleon Bonaparte.*

Ceĭ înamoraț, când iubescŭ, își închipuescŭ de regulă, că n'ar sci nimenĭ că se iubescŭ, și adesea o vede lumea întrégă. Eĭ cred, că amorulŭ lorŭ e unicŭ în felulŭ sĕŭ, cu tóte că fiă-care urméză după același metodŭ. *Hippel.*

*

Unŭ bărbatŭ n'ar trebuí sĕ se însóre cu o fétă, care a iubitŭ deja odată. Unŭ amorŭ repețitŭ desnobilitéză inima uneĭ femeĭ, nu însĕ pe a unuĭ bărbatŭ. Delicatețа femeeĭ e diamantulŭ, care se consumă în prima văpaiă intensivă.

*

Sufletele se atingŭ prin corpurĭ, și corpurile iarăși caută sufletulŭ.

*

Amorulŭ e între sentimente, ceea ce e poesia între manifestările spiritualuĭ. *Braun de Braunthal.*

*

Mediocritatea spirituală e unŭ norocŭ, și amorulŭ îlŭ simte maĭ adêncŭ și maĭ îndelungatŭ, celŭ ce nu face versurĭ.

* *Augusta Bender.*

Une-orĭ nu e de lipsă decât a iubí maĭ puținŭ, ca se aparĭ cu multŭ maĭ amabilŭ. * * *

*

A deplânge juneța nóstră, maĭ adesea nu e decât a jelí o femee frumósă, care ne a înșelat. * * *

*

Numaĭ acolo póte esista iubire și prietiniă, unde unulŭ se plécă celuilaltŭ. Și nu totdeuna celŭ slabŭ înaintea celuĭ tare, ci și celŭ tare înaintea celuĭ slabŭ. *K. Gutzkow.*

*

Amorulŭ e perióda, în care domnesce femeea. Inima femeéscă învinge capulŭ bărbătescŭ. * * *

*

Adevĕrata intimitate nu trebue sĕ te încercĭ a o forța înainte de timpŭ, pentru că atuncĭ nu va încolți de locŭ.

*

Simpatisămŭ pentru că înca nu ne cunóscemŭ, ne adorămŭ pentru că ne căutămŭ. Iubirea póte sĕ se nască momentan, intimitatea recere timpŭ. *Droz.*

*

E o greşélă a se vedé pré des, décă voim a iubí timpŭ lungŭ.

* *Saint Evremont.*

Celŭ-ce nu simte nicĭ o iubire, trebue sĕ învețe a linguşí, altcum nu o scóte la cale. *Goethe.*

*

Tocmaĭ pentru că forma e ființa frumosuluĭ, nu potŭ esista nicĭ amorŭ şi amiciția fără formă. *K. Gutzkow.*

*

Mulți bărbați aparŭ respingĕtorĭ şi recĭ, pentru că eĭ aŭ în ființa lorŭ internă unŭ ce femeescŭ, şi în locŭ de a iubí, vorŭ sĕ fiă iubiți. Când sunt încălțiți de acéstă rață de sóre, atuncĭ eĭ se desghéță surprindĕtorŭ de iute. *K. Gutzkow.*

*

Femeile amabile sunt cele maĭ periculóse soțiĭ.

* *Heinrich Laube.*

Bărbații sunt măiestri în desperare, femeile în sperare.

* *Paul Heyse.*

În cele maĭ multe casurĭ unŭ bărbatŭ energiosŭ tractézĕ pe soția sa ca pe o amică, în vreme ce unŭ poltronŭ se arată suveranŭ şi neînduplicatŭ față cu a sa. Aşa îşĭ ține şi unŭ cerşitorŭ unŭ câne, ca se aibă o ființa, căreia sĕ-ĭ fiă stăpânŭ.

* *Esprit des Esprits.*

Iubirea place maĭ multŭ decât căsătoria, precum pentru ceĭ maĭ mulți unŭ romanŭ e maĭ interesantŭ decâtŭ istoria.

* *Chamfort.*

Căsătoria e mijlocŭlŭ estrem pentru moralisarea omenimeĭ.

* * *

Emanciparea femeeĭ e căsătoria; prin acésta sĕ încorporézĕ şi ea la sórtea națiuneĭ sale. *Georg Herwegh.*

*

Numaĭ copilulŭ umple marele abis, care se întredeschide între bărbatŭ şi femee prin natura lorŭ şi devine pentru amĕndoĭ cheea pentru enigma iubireĭ. *Braun v. Braunthal.*

*

Vițiulŭ ajunge la gradulŭ celŭ mai înaltŭ, când se folosesce de masca virtuții. *P. Syrus.*

*

Rĕutatea nu caută motive, ci numaĭ cause, numaĭ semne.

* *Goethe.*

Celŭ ce spune o minciună, acela nu reflectézĕ, ce lucru greŭ întreprinde elŭ, pentru că elŭ e silitŭ, a maĭ inventa alte dóuĕdecĭ, pentru a susține pe cea dintâiŭ. *Pope.*

*

Am fostŭ tinĕrŭ și am îmbĕtrânitŭ, și nu am vĕdutŭ, ca unŭ omŭ mincinosŭ, séŭ acela chiar, care nu se sfiesce de minciuna positivă, sĕ fi luatŭ sfêrșitulŭ bunŭ, la care a aspiratŭ.

* *Berthold Auerbach.*

Marele secretŭ alŭ educațiuneĭ constă în aceea, a dirige vanitatea spre obiectele corecte. *Adam Schmidt.*

*

Pe câtă închipuire de sine și aroganță are cineva, pe atâtŭ i lipsesce din minte. *Pope.*

*

Fiă-care omŭ posede tocmaĭ atâta vanitate, pe câtă minte și putere de judecată i lipsesce. *Swift.*

*

Celŭ ce e mândru cu calitățile sale esterióre, face ca sĕ ne îndoimŭ de cele interne ale luĭ. *Richardsen.*

*

Sĕrăcia și frica facŭ pe ómeniĭ stricațĭ mincinoșĭ.

* *Proverbial.*

Nicĭ odată încă unŭ poporŭ n'a ajunsŭ la emanciparea propriă, spre o cultură maĭ înaltă, fără pétra fundamentală a avuțieĭ.

* *W. H. Riehl.*

Orĭ ce bogățiă numaĭ aceluia e spre óre-care folosŭ, care se pricepe a o întrebuința bine. *Xenophon.*

*

Fiă caracterulŭ unuĭ omŭ orĭ cât de necuprinsŭ, fiă unŭ secretŭ, ce nu se póte desvĕlĭ, — lasă-lŭ sĕ ajungă bogatŭ, și apoĭ secretulŭ sĕŭ se va desvĕli elŭ singurŭ. *See-Ma-Kuang.*

*

Femeile determină moravurile publice ale unuĭ poporŭ. Acest adevĕrŭ e comunŭ și se estinde chiar și asupra țerilorŭ, unde fe-

meile sunt sclave şi par a nu avé o înrîurire directă asupra constituţiuneĭ cetăţénescĭ. Cu atâtŭ maĭ importantă e direcţiunea, ce ar fi a se da spiritului lorŭ secsualŭ. *Brétonne.*

*

Inimiciĭ ceĭ maĭ periculoşĭ aĭ graţieĭ femeescĭ sunt aşa numitele părerĭ independénte, şi acelŭ favoritŭ de: „Aşa mi-e firea, n'am ce'mĭ face". *K. Gutzkow.*

*

Femeile numescŭ pe celŭ ce le laudă unŭ bărbatŭ bunŭ, pe celŭ care le linguşesce unŭ bărbatŭ de omeniă, ear celŭ viclénŭ, care numesce defectele lorŭ virtuţi, acela e pentru ele unŭ bărbatŭ escelentŭ. ?

*

Probitatea celorŭ maĭ mulţĭ ómenĭ adesea nu e alt ceva, decât unŭ egoismŭ bine aplicatŭ. *Saint-Evremont.*

*

Adesea se póte vedé, că modestia nu numaĭ că n'ajută nimic, ci că tocmaĭ din contră e stricăciósă, când o observĭ faţă de ómenĭ aroganţi, carĭ din gelosiă séŭ vre-o altă causă îţi pórtă ură.

* *Machiavelli.*

Adevĕrata modestiă nu constă în aceea de a declina dela sine laude meritate, ci în aceea, de a rĕmâné nesimţitorŭ faţă cu părerĭ nedrepte. *Esprit des Esprits.*

*

Celŭ-ce umblă îngrecatŭ de vanitate, acela nasce minciunĭ.

* *Proverb german.*

Ceea-ce se numesce virtute, se póte reduce totdeuna la posesiunea unorŭ calităţi, care sunt folositóre séŭ plăcute însuşi celuĭ ce le posede séŭ unuĭ altuia. *Hume.*

*

Virtuţile nóstre sunt bunele nóstre intenţiunĭ, — dela fapte fiă-care pasiune detrage câte ceva. *Lafontaine.*

*

Averea câştigată prin muncă încă nu o a prăpăditŭ nimenĭ. Baniĭ risipiţĭ aŭ fostŭ de sigurŭ totdeuna moşteniţĭ, dăruiţĭ, furaţĭ, aflaţĭ, câştigaţĭ în jocŭ. *Plato.*

*

Décă voescĭ sĕ ajungĭ bogatŭ, nu cerca a-ţĭ mări averea, ci a-ţĭ împuţina poftele tale. *Epicur.*

*

Feresce-te de celŭ eternŭ glumeţŭ! Elŭ e unŭ intrigantŭ.

*

Sofistŭ e acela, ale căruĭ afirmărĭ séměnă, cu o cameră, ce are maĭ multe eşirĭ.

*

Specia cea maĭ de nesuferită de ómenĭ e aceea a filistruluĭ reservatŭ. Elŭ zimbesce la tóte ce se vorbesc şi se face, că elŭ scie tóte maĭ bine cum are sĕ se ḑică şi cum are sĕ se facă; elŭ nu-şĭ compromite însĕ nicĭ odată posiţia şi inteligința sa.

B. Auerbach.

*

Nu te încrede prea multŭ într'unŭ capŭ numaĭ glumeţŭ, şi nu-lŭ folosĭ nicĭ odată pentru vre-o afacere; pentru una importantă nu e capabilŭ şi una maĭ ne importantă i va servĭ de glumă.

Babo.

*

Cugetătorĭ originalĭ sunt ómeniĭ ceĭ maĭ stîngacĭ şi greoĭ în afacerile vieţiĭ de tóte ḑilele. *Moser.*

*

DELA ACADEMIA ROMÂNĂ.

Precum înainte cu câte-va lunĭ a eşitŭ sub auspiciile Academieĭ Române unŭ volumŭ întitulatŭ: Fundaţiunea Ioanŭ Otteteleşanŭ, aşa se publică acum, totŭ sub auspiciile eĭ, broşura *„fundaţiunea Vasilie Adamachi.* Acte privitóre la familia donatoruluĭ şi la regularea donaţiuneĭ, 1793—1894, la portretulŭ şi subscrierea în facsimele a luĭ Vasilie Adamachi, născutŭ la 1 Ianuariŭ 1817, răposatŭ, 8 Martiŭ 1992, precum şi la monumentulŭ rădicatŭ de Academia Română pe mormêntulŭ luĭ Vasilie Adamachi în cimiteriulŭ Eternitatea dela Iaşĭ, înauguratŭ la 9/21 Octobre. Bucurescĭ, lito-tipografia Carolŭ Göbl, Strada Dómneĭ 16, 1894. — Vom revenĭ asupra memorabileĭ broşurĭ.

Sesiunea anuluĭ curentŭ se începe cu finea luĭ Februariŭ. Cărţile, carĭ aŭ întratŭ la concursulŭ premiilorŭ anuale Năsturelŭ-Herescu şi Eliade-Radulescu, s'aŭ împărţitŭ între membriĭ comisiuneĭ respective.

In urma invităreĭ priimite dela Academia de sciinţe din Paris, Academia deschide subscripţiune publică pentru unŭ monumentŭ, ce se va rădica chemistuluĭ Lavoisier.

NICOLAE BĂLCESCU.

Schiță *biografică**).

Déca aŭ esistatŭ timpurĭ de durere, de suferință pentru România; déca acéstă țéră, ce părea a fi condamnată se sufere apăsările și torturile vecinilorŭ sĕĭ, sĕ-și vadă timpŭ de secolĭ pămênturile sale prĕdate și jefuite, în mâna unorŭ despoțĭ, nemulțemițĭ numaĭ cu atâtŭ, ci căutândŭ a suge sângele românescŭ, — a fostŭ astfelŭ; eĭ bine, a esistatŭ însĕ și o consolare pentru acéstă țéră: provedința veghiândŭ și asupra eĭ îĭ aduse o mângăiere. — Acea mângăere, acea consolațiune a eĭ fu, că a pututŭ sĕ fiă mama câtor-va ómenĭ ilustri, câtor-va marĭ scriitorĭ, marĭ poețĭ, marĭ patrioțĭ și luptătorĭ aĭ némuluĭ românesc.

Acești ómenĭ cu unŭ adevĕratŭ sentimentŭ românescŭ, înzestrați cu o adevĕrată iubire de patriă, atinși și mâchniți pănă în sufletŭ de starea durerósă a Românieĭ, se hotărîră, cu risiculŭ vieței lorŭ, a lupta, numaĭ a lupta, pentru țéră, pentru patriă, spre a o vedé fericită!

Acéstă luptă hotărîtă de eĭ, îĭ costă multŭ, fórte multŭ, o da, pe ceĭ maĭ mulțĭ chiarŭ viéță! Eĭ fuseseră decĭ de anĭ esilațĭ, suferiseră miseriă, închisóre, apĕsare; cu tóte acestea nimicŭ nu le schimbă hotărîrea, nimicŭ nu-ĭ depărtă de ținta, cătră care mergeaŭ!

Ah! grele aŭ fostŭ acele timpurĭ, și e durerosŭ lucru, e tristŭ spectacolŭ, ca cine-va sĕ și le imagineze, sĕ-și închipuiască aceste timpurĭ, acea stare miserabilă a Românilorŭ. —

Unulŭ dintre aceĭ marĭ luptătorĭ, unulŭ dintre aceștia, dicŭ, fu și nemuritorulŭ Nicolae Bălcescu.

* * *

Nicolae Bălcescu, neuitatulŭ luptătorŭ și mare scriitorŭ românŭ, a fostŭ născutŭ în Bucurescĭ la anulŭ 1819 Iuniŭ 29. Elŭ își făcŭ studiile parte în țéră, parte în străinătate, și maĭ alesŭ la Paris în Francia. — Idealulŭ sĕŭ celŭ sfânt era, a-și vedé patria iubită scăpată de litfele străine, voia sĕ dea o luptă de esterminare, o luptă care sĕ decidă sórta Românieĭ: séŭ va fi fericită, séŭ vor murí cu toțiĭ luptându-se. Eată cuvintele, ce le dicea Bălcescu într'una din scrierile sele: „Maĭ bine țéra nóstră sĕ se prefacă într'unŭ întinsŭ morment, numaĭŭ sĕ rĕmână tot țéra românéscă!“

---

*) Destinată pentru Nr. festiv, dar sosind după încheierea aceluia, se publică în Nr acesta. Redacțiunea.

Sentimentulŭ séŭ de libertate, iubirea sa cea mare pentru patriă îl determinară, a întra la 1838 în armată ca cadet, avênd atunci 19 anĭ.

Câtŭ timpŭ fu ca militarŭ, el sciù sĕ înspire curagiŭ şi iubire naţională colegilor sĕĭ de arme. Nu funcţionà însĕ multŭ în miliţiă, câcĭ caracterulŭ sĕŭ celŭ îndependentŭ nefiindŭ conformŭ cu acéstă carieră, elŭ fu scos şi aruncatŭ în închisóre la Mărginenĭ. Dar şi după ce-şi recâştigà libertatea, totŭ la armată-şĭ îndréptà elŭ gândulŭ, publicândŭ la 1844 în Iaşi o scriere întitulată: *„Puterea armateĭ la Românĭ“*.

La acea epocă, adecă cam pe la 1845, o mare mişcare se produce în ambele ţĕrĭ surorĭ. Întorcêndu-se tinerimea de pe la universităţile străine, din Francia séŭ Germania, se încinse o mare luptă între noua generaţiune doritóre de o reformă nouă, modernă şi între vechia şi gârbovita constituţie a statelorŭ. Lupta era neîmpăcată şi amară! Tinerimea avù se lupte nu numaĭ contra guvernuluĭ, nu numaĭ contra uneĭ societăţĭ deprinse cu vechiulŭ regimŭ, ci chiarŭ contra rudelorŭ lorŭ, avù sĕ lupte cu familiile lorŭ însele. —

Unulŭ dintre aceştĭ marĭ luptătorĭ şi reformatorĭ, unulŭ celŭ maĭ convinsŭ şi maĭ înfocatŭ apĕrătorŭ, fu şi Nicolae Bălcescu. —

Constituţia acestuĭ tênerŭ însĕ era fórte debilă şi delicată, căcĭ în totdeuna era suferindŭ. —

Elŭ luà parte activă la mişcarea naţională din 1848, atâtŭ ací în ţĕră, câtŭ şi dincolo preste Carpaţĭ în Transilvania.

In urma acestorŭ lupte Nicolae Bălcescu nu-şĭ perdù curagiulŭ celŭ nefnvinsŭ, ci înfruntà cu bărbăţie tóte nevoile şi pericolele, care i se opuneaŭ ca obstacole.

Pe timpulŭ acesta tinerimea din cele douĕ ţĕrĭ surorĭ se vedea cam rarŭ din causa drumuluĭ prea dificilŭ.

Cu tóte acestea aŭ esistatŭ douĕ puncte de întâlnire a tinerimeĭ: — unulŭ în Paris în „Cuartirulŭ Roman“ — şi altulŭ la moşia luĭ Costachi Negri-Manjina. — Acestŭ bărbatŭ cu unŭ caracterŭ blândŭ şi amicalŭ, prin înrîurirea sa asupra tinerilorŭ şi prin înţelepciunea sa făcea sĕ se stringă la dênsulŭ, avênd ací unŭ punctŭ de întâlnire.

Intr'adevĕrŭ Costachi Negri căpĕtase afecţia tuturorŭ prin bunătatea şi dragostea, cu care elŭ îi priimia. —

Ací se organisaŭ petrecerĭ şi sĕrbărĭ, luând cu toţiĭ parte la aceste vesele întâlnirĭ şi la vênătorile ce făceaŭ. — Printre aceştĭ tinerĭ era şi Nicolae Bălcescu în totdéuna.

Când Negri pornia hora din satŭ, Bălcescu cuprinsŭ de entusiasmŭ la vederea flăcăilorŭ, ce jucaŭ cu pletele în vêntŭ, ḑicea: *„Frumósă şi mândră óste va avé România, când îĭ va veni rêndulŭ pe lume“ !* —

După revoluţia dela 1848 Nicolae Bălcescu fu esilatŭ în tómna anuluĭ 1849, când elŭ merse în Francia. Acestŭ timpŭ şi-lŭ consacrà scriindŭ la marea sa operă, la idealulŭ sĕŭ *„Istoria Românilorŭ sub Mihaiŭ Vitézulŭ“*. Cu câtŭ entusiasmŭ şi cu câtă pasiune descria elŭ faptele rĕsboinice ale românilorŭ din ṣecolulŭ alŭ XVII!

Esilulŭ luĭ ţinù până la 1852, când muncitŭ de bóla de peptŭ de carea suferia, muncitŭ de dorulŭ ţĕreĭ, elŭ se hotărî a merge la Constantinopolŭ, pentru a cere sĕ i se dea voe a se re'ntórce in patriă. — Dar vaĭ sêrmanulŭ! N'a avutŭ póte momente maĭ crude ca acelea! Nu! nicĭ odată póte n'a suferitŭ maĭ multŭ în viéţă, ca atuncĭ când pentru ultima óră voia sĕ-şĭ mai revadă patria, căminulŭ părintescŭ, sĕ maĭ sărute ţĕrmurile, în care-şĭ petrecuse copilăria, sĕ móră celŭ puţinŭ în sinulŭ familieĭ, care-lŭ crescuse, în mijloculŭ amicilorŭ sĕĭ, şi .... chiar şi atuncĭ i se refusà acestŭ favorŭ! .... A fostŭ destulŭ de crudă şi de durerósă lovitura, şi ea i agravà şi maĭ multŭ bóla sa.

Atuncĭ vĕḑêndu-se respinsŭ şi de patriă, pentru care elŭ luptase aşa de multŭ, se întórse sirmanulŭ desperatŭ în sufletŭ, abătutŭ, tristŭ la Palermo în tómna anuluĭ 1852, creḑênd că-şĭ va maĭ puté revindeca peptulŭ seŭ celŭ atacatŭ. —

După o viéţă desperată, după ce nenorocitulŭ fusese gonitŭ din patriă pentru totdéuna, după o suferinţă încă de 6 sĕptemânĭ *murĭ în Novembre 1852 la Palermo, pe patulŭ uneĭ ospĕtărĭĭ, pe mânĭ străine, fără ca se pótă se verse vre-o lacrimă pentru elŭ amicĭĭ sĕĭ, familia sa, fără a'şi putea spune cuiva dorinţa sa!*

Nu póte esista în lume ceva maĭ durerosŭ, maĭ crud, nu póte esista o lovitură maĭ cumplită, nu potŭ esistă momente maĭ amare pentru unŭ omŭ, decâtŭ atuncĭ, când îşĭ iubesce patria, când luptă pentru ea, îşĭ sacrifică chiarŭ viéţa până în ultimulŭ momentŭ, şi este respinsŭ de a o maĭ puté vedé, de a-ĭ da ultima sărutare, murindŭ pe mânĭ străine!

Acéstă nefericită sórte, acéstă blăstemată menire o avù şi Nicolae Bălcescu!

* * *

S'a dusŭ Nicolae Bălcescu! Trecut'aŭ 52 anĭ dela mórtea s'a, şi puţinĭ îşĭ maĭ aducŭ aminte de dênsulŭ! Precum flórea ce cresce, înfloresce, şi apoĭ se usucă în câmpie, şi este aruncată de

vêntŭ: totŭ astfelŭ Nicolae Bălcescu a vieţuitŭ, a luptatŭ, a muritŭ în străiniŭ, a fostŭ uitatŭ! —

Oh! cumplită sórte, cum meneşti tu omenirea!

Şi nicĭ ţéra, pentru care se luptase, se sacrificase, nu şi-a amintitŭ de elŭ! — Ba, me înşelŭ, — ca semnŭ de datorie trimite după 13 anĭ la 1865, pentru a i se aduce osemintele. — *Dar nici acelea, ce ne puteaŭ rĕmâné ca o suvenire, ca nişte móşte sfinte, nu se maĭ găsiră, — se amestecaseră cu ale săracilorŭ îmmormêntaţĭ acolo unde fusese elŭ! —*

„Iértă celŭ puţinŭ tu neuitatule Nicolae Bălcescu, iértă purtarea nóstră a celorŭ-ce abia acum te cunóscemŭ! Fiă-ţi memoria binecuvêntată! ! ! *C. Romulus.*

DIN CRONICA LUNARĂ.

Archiducele Albrecht, de presentŭ uniculŭ mareşalŭ alŭ armatalĭ monarchieĭ austro-ungare şi celŭ maĭ bĕtrânŭ membru alŭ Caseĭ domnitóre, „învingĕtoriulŭ dela Custozza“ a reposatŭ la Arco, în etate de 78 anĭ la 6/18 Februariŭ a. c. Cadavrulŭ reposatuluĭ eroŭ şi diplomatŭ a fostŭ adusŭ la Viena şi îmmormêntarea cu înalte onorurĭ militare.

Esposiţia milenară a Ungarieĭ, după propunerea architecţilorŭ şi artiştilorŭ, ar fi a se amâna încă cu unŭ anŭ séŭ doĭ, pentru-că lucrările proiectate nu s'ar puté termina pe anulŭ 1896. Acum de noŭ se scrie prin foile maghiare, că murindŭ séŭ resignând curênd unulŭ după altulŭ treĭ directorĭ, se póte provedé, că esposiţia proiectată va face fiasco. — In împregiurările agitate acuşĭ de 30 anĭ asésta n'ar fi nicĭ o mirare.

Societatea de lectură Ioanŭ Popasu a studenţilorŭ dela scólele mediĭ greco-orientale române din Braşovŭ a ţinutŭ la 22 Ianuariŭ st. v. şedinţa anuală festivă, sub conducerea profesoruluĭ I. Baptistŭ Boiu, cu unŭ program bine ales. Pentru prima dată s'a produsŭ aicĭ în publicŭ orchestra societăţiĭ, înfiinţată de curêndŭ.

Domnişórele române din Sibiiŭ, carĭ aŭ fostŭ împrocesuate pentru purtarea de cocarde naţionale, au devenitŭ obiectŭ de ovaţiune în multe foĭ ale Europeĭ, aducêndŭ multe dintr'ênsele schiţe fotografice alĕ presentăreĭ lorŭ la judecătoria din Sibiiŭ.

Proiectele de legi bisericesci despre libertatea religionară (recte lipsa de religiune) şi libertatea religionară mosaică, precum anunţă

foile, se vor presenta în casa magnaţilorŭ încă în cursulŭ acesteĭ luniĭ. Guvernulŭ sub presidiulŭ nouluĭ preşedinte Baronŭ Desideriŭ Banffy, se pare aplecatŭ a face maĭ multe concesiuniĭ în favorulŭ bisericilorŭ creştine.

Donaţiune însemnată. Dna *Iuliana Văsiu* din Abrudŭ, în conţelegere cu dlŭ proprietarŭ *Ioanŭ Vişa* totŭ de acolo, a donatŭ o casă cu etagiŭ Reuniuneĭ femeilorŭ române din Abrudŭ pentru scóla de fetiţe, ce o a întemeiatŭ şi o susţine numita Reuniune. Trăiască nobiliĭ donatoriĭ!

Institute nóue românesci de credit şi economiĭ s'aŭ înfiinţatŭ séŭ sunt pe cale a se înfiinţa: în *Hondolŭ* „Hondoleana", în *Mediaşŭ* „Tărnăveana" şi în *Buciumŭ* „Detunata".

Gotthard Kun, marele mecenatŭ alŭ scólelorŭ reformate maghiare din Transilvania, şi în specialŭ alŭ gimnasiuluĭ din Orĕştie, care pórtă numele luĭ, a muritŭ la 11 Ianuariŭ noŭ în etate de 93 aniĭ. Donaţiunile aceluia în scopulŭ amintitŭ urcă la 370,000 fl.

Despărţĕmêntulŭ IX (Orĕştie) alŭ Asociaţiuneĭ transilvane s'a reconstituitŭ la 27 Decembre 1894 (8 Ianuariŭ a. c.), alegêndu-se preşedinte Dr. I. *Mihu*, actuarŭ Laurianŭ *Bercianu*, cassarŭ Aureliŭ Popoviciŭ *Bercianu*, controlorŭ Daniilŭ *David*.

La „Societatea dómnelorŭ române din Bucovina, precum şi la *„Scóla română"*, continuă a încurge sume considerabile, precum: dela d. d. I. cav. Tabora, I. Br. Styrcea, colecta d-nelorŭ Elena de Popoviciŭ, Elena Volanu, Baronésa Stefania Hurmuzachi etc.

„România Jună" din Viena la reconstituirea sa pe anulŭ 1895 şi-a alesŭ preşedinte pre Dr. medic Alecsandru *Vajda-Voevodŭ*, v.-preşedinte Drd med. Cornelŭ *Cupşa*, secretariŭ I. pre stud. agric. Paulŭ *Bogdanŭ*, secret. II. pre stud. med. Nicolaŭ *Bacinschi*, cassar pre stud. med. Alecsandru *Crăciunescu*, controlorŭ pre stud. techn. Teofilŭ *Popovici*, bibliotecarŭ şi economŭ pre stud. silv. Georgiŭ *Sêrbu*. Localitatea societăţiĭ e Viena IX, Lazarethgasse Nr. 26.

Societatea pentru cultura română din Bucovina a ţinutŭ adunarea sa generală Duminecă 29 Ianuariŭ (10 Februariŭ) a. c. Vom revenĭ.

Conferinţă religiósă. Duminecă 8 Ianuariŭ a ţinutŭ profesorulŭ universitarŭ dlŭ Const. *Erbiceanŭ* în Ateneulŭ din Bucurescĭ o conferenţă interesantă şi viŭ aplaudată, întitulată: *Religiunea în luptele Românilorŭ.*

Decoraţiuni. La anulŭ noŭ a acordatŭ regele Carolŭ Dlorŭ: I. Gavanescu ordulŭ Stéua Românieĭ gradulŭ de oficerŭ, Emanuilŭ

Davidŭ şi I. M. Ralett Coróna Românieĭ, gradulŭ de oficerŭ, Dr. Aurelŭ Babeşŭ. K. V. Buţureanŭ şi T. D. Speranţă acelaşĭ ordŭ, gradulŭ de căvalerŭ.

Balulŭ Reuniuneĭ femeilorŭ române din Sibiiŭ din anulŭ acesta, ca şi cele din aniĭ precedenţĭ, a fostŭ unulŭ din cele maĭ frumóse ale carnevaluluĭ din Sibiiŭ.

— Unŭ ciclu de *prelegerĭ publice* în favorulŭ casseĭ Reuniuneĭ femeilorŭ române din Sibiiŭ se continuă şi în presentŭ; conferenţiarĭĭ sunt maĭ cu sémă profesorĭĭ seminarialĭ şi aĭ scólelorŭ de fetiţe din locŭ.

Societatea academică „România Jună" din Viena a publicatŭ raportulŭ sĕŭ pe anulŭ espiratŭ. Din acela estragemŭ, că societatea are 34 membri fundatorĭ, 93 onorarĭ, 60 emeritaţĭ şi 37 activĭ, între carĭ şi o Domnişóră: *Silvia Boiu*, membră estra-ordinară. Averea societăţiĭ era la 30 Septembre 1894 de 12,200 fl. 74 cr. Conducĕtoriĭ societăţiĭ au fostŭ: preşedinte Drd. med. L. Tilea, Drd. Al. Vaida Voevodŭ, v.-preşedinte, studiosus filosof. N. Puican I. secretarĭĭ şi Drd medicin. G. I. Anca secret. I. Drd. medic. Constantin Mandrila secretariŭ II., stud. med. Oct. Georgianŭ, cassariŭ; stud. technicŭ. Cor. Mesaroş, controlorŭ; stud. fil. P. Maniriucŭ şi stud. med. Aureliŭ Alemanŭ, bibliotecariŭ şi economŭ. Societatea are o comisiune literară şi una revĕdĕtóre; ca ḑi festivă a serbatŭ „România Jună" ḑiua de 3/15 Maiŭ, totdeodată aniversarea eĭ a 24.

Aşeḑământulŭ Carol-Elisabeta, creatŭ din incidentulŭ nunteĭ de argintŭ a părecheĭ regale, a câştigatŭ prin lege calitatea de persónă morală. Scopulŭ aşeḑământuluĭ e, a venĭ în ajutoriŭ locuitorilorŭ ruralĭ aĭ ţĕreĭ. Administrarea luĭ e încredinţată unuĭ comitetŭ compusŭ dintr'unŭ directorŭ, rectorĭĭ universităţilorŭ din Bucurescĭ şi Iaşĭ şi administratorulŭ dominiilorŭ coróneĭ.

O domnişóră medic laspitalŭ. Domnişóra Cornelia Kern-bach, reeşindŭ la concursŭ, a fostŭ numită la postulŭ de medic secundarŭ la spitalele eforieĭ din România. Spre a satisface regulamentuluĭ de concurse, tinera medică a trebuitŭ se producă unŭ certificatŭ dela ministrulŭ de resbelŭ, cumcă e scutită dela serviciulŭ militarŭ.

Ministrulŭ c r. u. de culte şi înstrucţiune publică a pusŭ în bugetulŭ resortuluĭ seŭ, cu 100,000 fl. maĭ multŭ decâtŭ a fostŭ în anulŭ trecutŭ, — dreptŭ *desdaunare preoţimeĭ*, carea prin căsătoria civilă şi prin întroducerea matriculelorŭ de statŭ perde o parte din ve-

nitulŭ seŭ! — Ce părintéscă îngrijire: îĭ ia pănea, dar îĭ lasă fărmiturile!

Pentru scólele sêrbescĭ. Patriarchulŭ din Carloviţŭ Georgiŭ *Brancoviciŭ* a dăruitŭ pentru scólele sêrbescĭ din patriarchiă în anulŭ espiratŭ şi în celŭ presentŭ câte 10,000 fl.

Dară pentru literaţi. Impĕratulŭ celŭ tinĕrŭ alŭ Rusieĭ a ordonatŭ, ca între literaţiĭ ruşĭ lipsiţĭ de mijlóce sĕ se distribue pe fiă-care anŭ câte 50,000 ruble din vistieria statuluĭ.

Noĭ cetăţenĭ românĭ. Senatulŭ Românieĭ a votătŭ recunóscerea de cetăţénŭ românŭ dd-lorŭ: I. G. *Babeşŭ,* comptabilŭ de fabrică în Azuga, Dr. Iuliŭ *Blăjanŭ* şi Dr. Aureliŭ *Miescu* din Transilvania şi Bănatŭ, I. *Slavicĭ* din Ungaria şi Anastasiŭ N. *Blaţodim,* românŭ macedoneanŭ.

Averea „Kultur-egyletuluĭ maghiarŭ transilvanŭ făcea la încheierea anuluĭ 1894. 1,137,806 fl. 30 cr. In cursulŭ anuluĭ 1894. i s'aŭ testatŭ 78,200 fl.: C. *Bicskey* 40,000 fl.; S. *Nemenyi* 10,000 fl. ş. a. Contele Gotthard *Kun* i-a testatŭ dóue case în preţŭ de 26,000 fl. — K. *Egylet* (Emke) susţine: o scólă de agricultură, 8 scóle speciale, 62 scóle poporale, 22 asile, 3 institute umanitare, ale bibliotecĭ poporale şi 26 reuniunĭ de cântărĭ.

BIBLIOGRAFIĂ.

Compendiŭ de Geografia universală, elaboratŭ în usulŭ preparandiilorŭ şi alŭ scólelorŭ medie, cu 20 figurĭ originale intercalate în tecst. De *Teodorŭ Ceontea* profesorŭ preparandialŭ. Ediţiunea a treia. Aradŭ, 1895. Tipografia română a dieceseĭ Araduluĭ. Preţulŭ 1 fl. 50 cr. séŭ 3 coróne. Dela *10 esemplare unulŭ se dă rabatŭ.*

Povestirĭ economice despre grădinăritŭ, economia câmpuluĭ, vieritŭ şi pădurăritŭ, de *Ioanŭ Georgescu.* Brasovŭ, tipografia A. Mureşanŭ 1894. Preţulŭ 25 cr.

Igiena copiluluĭ până la alŭ 7-lea anŭ alŭ etăţiĭ, De Simeonŭ *Ştoica.* Scriere premiată de Asociaţiunea transilvană. Sibiiŭ, tipografia archidiecesană 1895.

Higiena publică şi serviţulŭ sanitarŭ alŭ Românieĭ pe anulŭ 1893, de Dr. Iacobŭ *Felix,* şefulŭ serviţiuluĭ superiorŭ şi membru alŭ Academieĭ Române.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 76—1895.

Procesŭ verbalŭ

din şedinţa comitetuluĭ Asociaţiuneĭ transilvane pentru literatura română şi cultura poporuluĭ românŭ, ţinută în Sibiiŭ la 7 Februariŭ 1895 n.

Preşedinte: Ioanŭ M. Moldovanŭ, preşed. Asociaţiuneĭ. Membriĭ presenţiĭ: Dr. Ilarionŭ Puşcariŭ, v.-preşedinte, Ioanŭ Hannia, Ioanŭ Papiu, Ioşifŭ Sterca Şuluţiŭ, Partenie Cosma, Leontinŭ Simonescu, Ioanŭ Creţu, Zacharia Boiu, Dr. Corneliŭ Diaconovich, Onoriŭ Tilea, şi Nicolae Toganŭ, bibliotecariŭ.

Secretariŭ: Dr. V. Bologa.

Nr. 18/6. La ordinea ḑileĭ raportulŭ comisiuneĭ esmise în şedinţa acestuĭ comitetŭ dela 3 Ianuariŭ 1895, pentru ca sĕ studieze proiectulŭ dluĭ Dr. C. Diaconovich, referitoriŭ la editura uneĭ Enciclopediĭ române.

Pe basa propunerilorŭ comisiuneĭ, se decide:

— Propunerea referitóre la editarea uneĭ Enciclopediĭ române poporale în 2 tomurĭ de câte 60 cóle de tipariŭ = 1000 pagine, se priimesce.

Cu conducerea acesteĭ lucrărĭ se însărcinéză membrulŭ comitetuluĭ Dr. C. Diaconovich, care a colaboratŭ la maĭ multe enciclopediĭ marĭ germane şi a avutŭ ocasiune a face studiile necesare pe acestŭ terenŭ.

Enciclopedia Română se va publica „din însărcinarea şi sub auspiciile Asociaţiuneĭ“, care prin comitetulŭ seŭ va controla întrégă publicaţiunea.

Cât pentru mijlócele intreprindereĭ, conducĕtoriulŭ lucrăreĭ va avé sĕ se îngrijéscă de unŭ editorŭ, astfelŭ, ca Asociaţiunea sĕ fiă scutită de orĭ-ce risicŭ materialŭ.

Comitetulŭ va publica unŭ apelŭ în organulŭ Asociaţiuneĭ şi în alte foĭ românescĭ, în care va aduce la cunoscinţa publiculuĭ însărcinarea dată membruluĭ seŭ Dr. C. Diaconovich, cerêndŭ se fiă sprijinitŭ în lucrarea sa de cercurile competente.

După presentarea listeĭ colaboratorilorŭ, comitetulŭ va publica o învitare la prenumeraţiune şi va recomanda prin organulŭ seŭ, câtŭ şi prin unŭ circulariŭ la adresa despărţĕmintelorŭ abonarea publicaţiuneĭ.

Comitetulŭ pune la dispoşiţia redacţiuneĭ „Enciclopedieĭ“ localulŭ şi biblioteca Asociaţiuneĭ, precum şi fóia „Transilvania“ pentru eventuale anunţurĭ şi va vota la timpulŭ seŭ unŭ ajutoriŭ

corespundĕtoriŭ, din fondulŭ destinatŭ pentru publicaţiuni, întru acoperirea speselorŭ împreunate cu iniţiarea lucrăriĭ, avênd a se restituí acelŭ ajutoriŭ décă editarea opuluĭ se va încheia cu câştigŭ.

Nr. 19/66. Comisiunea esmisă în şedinţa dela 5 Iuliŭ 1894, Nr. 230, pentru revisiunea raţiociniuluĭ scóleĭ de fete cu internatŭ pro 1893/4, şi a bugetuluĭ pro 1894/5, raportézŭ cu datulŭ 7 Februariŭ a. c., că raţiociniulŭ s'a aflatŭ în regulă şi deplină consonanţă cu registrele şi documentele de cassă, şi propune sĕ se apróbe.

— Raţiociniulŭ scóleĭ civile de fete cu internatŭ a Asociaţiuneĭ pro 1893/4, se apróbă şi se dă absolutoriŭ direcţiuneĭ scolare pro 1893/4, ear bugetulŭ scóleĭ pro 1894/5, se votézŭ cu escepţiunea Tit. XII. dela erogaţiuni, şi anume:

a) percepţiuni 16,486 fl.;

b) erogaţiuni 16,336 fl.

Nr. 20/25 şi 67. Tinerii Ioanŭ Ursu, învĕţăcelŭ de păpucariŭ în Sibiiŭ, şi Georgiŭ Marcu, învĕţăcelŭ de mesariŭ în Braşovŭ, facŭ cunoscutŭ, că s'aŭ declaratŭ sodalĭ cu începutulŭ anuluĭ 1895, şi mulţĕmescŭ pentru ajutoriulŭ, ce li s'a acordatŭ de aicĭ.

— Spre scire. Ajutórele à 25 fl. la anŭ, din subvenţiunea priimită dela societatea „Transilvania“ din Bucurescĭ, se declară vacante cu începutulŭ anuluĭ 1895, şi pentru conferirea lorŭ învĕţĕceilorŭ meseriaşĭ romînĭ, se escrie concursŭ.

Nr. 21/26. Direcţiunea despărţĕmêntuluĭ Asociaţiuneĭ din Mediaşŭ cu datulŭ 31 Decembre 1894, Nr. 89, înaintézŭ protocolulŭ subcomitetuluĭ din şedinţa dela 1 Novembre 1894, cu 4 fl. pentru diplome dela membri: Dr. Ioanŭ Ivanŭ, advocatŭ în Mediaşŭ, Basiliŭ Busoiŭ, preotŭ în Buia, Demetriŭ Deac, preotŭ în Calvaser şi Georgiŭ Popŭ, proprietariŭ în Calvaser.

Din cuprinsulŭ protocoluluĭ se constată, că subcomitetulŭ a luatŭ conclusulŭ, se róge pe acestŭ comitetŭ a-ĭ lăsa maĭ departe în administrare fondulŭ de reservă de 103 fl., ce a fostŭ recercatŭ de aicĭ cu datulŭ 23 Augustŭ 1894 Nr. 295, ca sĕ-lŭ transpunĕ la cassa centrală a Asociaţiuneĭ, conformŭ §-lŭ 17 din Regulamentŭ.

In legătură cu acésta comunică subcomitetulŭ, că intenţiunea sa este sĕ măréscă acelŭ fondŭ până la suma de 500 fl., apoĭ sĕ împartă ajutóre copiilorŭ sĕracĭ aplicaţĭ la meseriĭ din acelŭ despărţĕmêntŭ.

Maĭ departe comunică, că agentura comunală din Şeica mare a administratŭ 12 fl. la cassa despărţĕmêntuluĭ spre scopurile Asociaţiuneĭ, ear agentura din Bertan, s'a decisŭ sĕ fiă provocată pentru împlinirea datorieĭ sale.

— Suma de 4 fl. pentru diplome respectivilorŭ membri, s'a priimitŭ şi se însărcinéză biroulŭ a îngrijí de espedarea lorŭ îndată-ce

vorŭ sosí diplomele, ce s'aŭ comandatŭ de noŭ; protocolulŭ servesce spre scire, punctulŭ 1. însĕ, prin care cere subcomitetulŭ sĕ i-se cedeze dreptulŭ de a administra maĭ departe fondulŭ de reservă de 103 fl., nu se póte ĭucuviinţa, de óre-ce nu este în consonanţă cu statutele şi regulamentulŭ Asociaţiuneĭ, ci se reçércă de noŭ a-l transpune la cassa centrală.

Nr. 22/27. Domnulŭ I. Br. Hodoşiŭ, directorŭ de bancă şi cassariulŭ despărţĕmêntuluĭ Asociaţiuneĭ din Blajŭ, cu datulŭ 14 Ianuariŭ 1895. transpune 111 fl. 60 cr., tacse dela 19 membri ordinarĭ aĭ Asociaţiuneĭ pro 1894 şi restante.

— Spre scire cu mulţĕmită.

Nr. 23/29. Direcţiunea despărţĕmêntuluĭ Asociaţiuneĭ din Orĕştie, cu datulŭ 21 Ianuariŭ 1895. Nr. 2, înaintézĕ protocolulŭ adunăreĭ generale a despărţĕmêntuluĭ ţinute în comuna Vinerea la 20 Novembre 1894, cu tacsele de membri în sumă de 477 fl. şi protocolulŭ subcomitetuluĭ din şedinţa dela 9 Ianuariŭ 1895.

Din cuprinsulŭ protocoluluĭ se constată următórele:

1. S'a sĕrbatŭ părăstasŭ la acea adunare întru memoria membrilorŭ rĕposaţĭ aĭ Asociaţiuneĭ din Vinerea: I. Mihu, Ioanŭ şi Ilie Herlea.

2. S'a cetitŭ disertaţiunea transpusă aicĭ: Despre însemnatatea meseriilorŭ la românĭ, compusă la însărcinarea subcomitetuluĭ de dlŭ Ioanŭ Moţa, clericŭ absolutŭ.

3. S'aŭ distribuitŭ gratuitŭ la poporulŭ din Vinerea 50 cărţĭ cumpĕrate din mijlócele despărţĕmêntuluĭ, pentru lăţirea gustuluĭ de cetire şi cunoscinţele economice, şi s'a constatatŭ viulŭ interesŭ din partea poporuluĭ şi buna impresiune, ce a produsŭ acestŭ faptŭ.

4. Raportulŭ subcomitetuluĭ s'a luatŭ spre scire, votându-i-se mulţĕmită pentru activitatea din anulŭ trecutŭ.

5. Raportulŭ cassaruluĭ s'a luatŭ spre scire, raţiociniulŭ presentatŭ pe anulŭ espiratŭ s'a aprobatŭ şi s'a datŭ absolutoriŭ cassariuluĭ.

6. S'aŭ înscrisŭ de membri noĭ:

a) „Ardeleana“, institutŭ de creditŭ şi economiĭ în Orĕştie, membru fundatorŭ, solvindŭ 201 fl.;

b) dniĭ Dr. Silviŭ Moldovanŭ şi Dr. Aurelŭ Munteanŭ, advocaţĭ în Orĕştie, membri pe viéţă, solvindŭ câte 100 fl.;

c) dniĭ Ioanŭ Iosifŭ, Nicolae Marie şi Nicolae Furduĭ, economĭ în Vinerea şi Constantinŭ Viorelŭ, economŭ în Jibotŭ, membri ordinarĭ, solvind câte 6 fl.;

d) s'aŭ încassatŭ dela 8 membri vechĭ tacsele pro 1894 şi restante 45 fl.;

e) S'aŭ încassatŭ dela 30 membri ajutătorĭ 39 fl. 50 cr.; s'aŭ încassatŭ cu totulŭ: *511 fl. 50 cr.*, din care sumă 39 fl. 50 cr., tacse dela membri ajutătorĭ, s'aŭ reţinutŭ pentru trebuinţele despărţĕmêntuluĭ, ear restulŭ de 472 fl., dimpreună cu 5 fl. tacsă de

membru ordinarŭ încassată ulteriorŭ, adecă *477 fl.*, s'a transpusŭ la cassa centrală a Asociaţiuneĭ.

7. Delegaţĭ la adunarea generală din 1895 s'aŭ numitŭ dniĭ: Dr. I. Mihu şi Laurianŭ Berciarŭ; ca suplenţĭ dniĭ: Dr. A. Munteanŭ şi Dr. S. Moldovanŭ.

8. Procsima adunare generală a despărţĕmêntuluĭ s'a decisŭ în urma învitării sĕ se ţină în comuna Jibotŭ, rĕmânêndŭ în sarcina subcomitetuluĭ a statorí ḑiua adunăreĭ.

9. S'a încredinţatŭ subcomitetulŭ: a compune bugetulŭ pro 1895; a conferí dóue stipendiĭ à 25 fl. create pentru învĕţăceĭ meseriaşĭ; a pregătí programa pentru procsima adunare generală.

10. S'a constituitŭ despărţĕmêntulŭ pe unŭ noŭ periodŭ de 3 anĭ, alegêndu-se cu aclamare:

Directorŭ: Dr. I. Mihu; membri în comitetŭ: Dr. A. Munteanŭ, Dr. S. Moldovanŭ, Laurianŭ Bercianŭ, Daniilŭ David, Aurelŭ P. Bercianŭ şi Nicolaŭ Vlad; membri suplenţĭ: Procopiŭ Herlea, Petru Beleĭ şi Ilie Popovicĭ.

Din coprinsulŭ protocoluluĭ subcomitetuluĭ dela 9 Ianuariŭ 1895, se constată următórele:

1. S'a statoritŭ bugetulŭ despărţĕmêntuluĭ pro 1895, în legătură cu aceea s'a constatatŭ, că suma care stă, conformŭ normativuluĭ, la dispositia subcomitetuluĭ spre distribuire, face: 168 fl., prin urmare:

a) se creéză 3 ajutóre à 25 fl. pentru câte 1 învĕţăcelŭ de curelarŭ, covrigarŭ şi faurŭ séŭ rotariŭ, de pe teritoriulŭ despărţĕmêntuluĭ;

b) se statorescŭ 4 premiĭ à 10 fl. pentru colecţiunĭ de poesiĭ poporale locale din comunele: Berĭ, Vinerea, Jibotŭ şi Romos;

c) se designéză 13 fl. pentru cărţĭ economice, spre a se împărţí poporuluĭ din Jibotŭ la procsima adunare generală;

d) 20 fl. pentru spese de biroŭ, tipărituri etc.

2. S'a decisŭ întregirea agenturilorŭ comunale pe întregulŭ teritoriŭ alŭ despărţĕmêntuluĭ şi solicitarea lorŭ la activitate maĭ intensivă, avênd pentru viitoriŭ sĕ fiă representată fiă-care comună la adunările generale ale despărţĕmêntuluĭ, celŭ puţinŭ prin câte unŭ membru.

— Protocólele servescŭ spre scire cu aprobare şi complăcere pentru viulŭ interesŭ şi zelulŭ laudabilŭ, cu care acestŭ despărţĕmêntŭ lucră întru realisarea scopurilorŭ culturale ale Asociaţiuneĭ în sinulŭ poporuluĭ nostru; suma de *477 fl.* tacse de membri vechĭ şi noĭ, s'a priimitŭ cu mulţĕmită; membri noĭ, şi anume:

„Ardeleana", institutŭ de creditŭ şi economiĭ în Orĕştie, membru fundatorŭ, Dr. Silviŭ Moldovanŭ şi Dr. Aurelŭ Munteanŭ, advocaţĭ în Orĕştie, membri pe viéţă, Ioanŭ Iosifŭ, Nicolae Marie, Nicolae Furduĭ, economĭ în Vinerea şi Constantinŭ Viorelŭ, eco-

nomŭ în Jibotŭ, membri ordinarĭ, se declară de membri aĭ Asociaţiuneĭ şi se provĕdŭ cu documente de legitimare până la procsima adunare generală, când se voru propune spre aprobare; disertaţiunea: Despre însemnătatea meseriilorŭ la românĭ, se transpune redacţiuneĭ organuluĭ de publicitate alŭ Asociaţiuneĭ, spre eventuală revisiune şi publicare.

Nr. 24/39. Domnulŭ Iosif Wachter, comerciantŭ în Hunedóra, cu datulŭ 24 Ianuariŭ 1895. ofere câte 102 fl. pentru 3 acţiunĭ ale Asociaţiuneĭ dela institutulŭ de creditŭ şi economiĭ din Hunedóra „Vajda-Hunyadi takarékpénztár részvénytársaság“, décă Asociaţiunea arŭ fi înclinată a le vinde.

— Ofertulŭ nu se priimesce.

Nr. 25/43. Tipografia archidiecesană din Sibiiŭ, cu datulŭ 31 Ianuariŭ 1895. împărtăşesce, că a terminatŭ cu tipărirea opuluĭ: „Date istorice privitóre la familiile nobile române“ Tom. II., de dlŭ I. cav. de Puşcariŭ, care constă din $53^1/_2$ cóle în 500 esemplare, dintre care 100 esemplare s'aŭ espedatŭ autoruluĭ, 10 esemplare oficiale autorităţilorŭ competente, ear 1 esemplarŭ s'a vêndutŭ cu 4 fl. transpuşĭ aicĭ. Restulŭ esemplarelorŭ, anume 389, s'aŭ transpusŭ spre depunere în biblioteca Asociaţiuneĭ.

In sfêrşitŭ observă, că 50 cóle de tiparŭ în sumă de 700 fl. s'aŭ achitatŭ deja anticipative, ear pentru restulŭ de $3^1/_2$ cóle, hârtiă, învĕlitóre şi broşare, înaintézĕ contulŭ de 115 fl. 12 cr. cu rugarea sĕ se achite.

— Spre scire; suma de 4 fl., preţulŭ unuĭ esemplarŭ, se transpune la cassa Asociaţiuneĭ; restulŭ esemplarelorŭ de 389 se depune în biblioteca Asociaţiuneĭ, însărcinându-se biroulŭ a espeda din acestea ulteriorŭ câte unŭ esemplarŭ revistelorŭ şi ḑiarelorŭ române din patriă, autorităţilorŭ bisericescĭ şi corporaţiilorŭ române, precum şi bibliotecelorŭ şi societăţilorŭ literare din străinătate, cu care Asociaţiunea ţine legăturĭ de schimbŭ; suma de 115 fl. 12 cr. se asemnézĕ la cassă spre solvire.

Nr. 26/48. Oficiulŭ de cassă alŭ Asociaţiuneĭ presentă consemnarea membrilorŭ Asociaţiuneĭ, carĭ aŭ achitatŭ tacsele de membri în decursulŭ pătrariuluĭ IV. din 1894, în sumă de 433 fl. 50 cr.

— Spre scire, avênd a se transpune redacţiuneĭ „Transilvanieĭ“, spre publicare.

Nr. 27/49. Oficiulŭ de cassă alŭ Asociaţiuneĭ cu datulŭ 31 Decembre 1894. aşterne raţiociniulŭ pro 1894, despre ajutórele priimite dela societatea „Transilvania“ din Bucurescĭ pentru ajutorarea învĕţăceilorŭ meseriaşĭ românĭ.

— Aflându-se în deplină regulă, se apróbă şi transpune societăţiĭ „Transilvania“ spre ulterióră afacere.

Nr. 28/50. Oficiulŭ de cassă alŭ Asociaţiuneĭ presentă cu datulŭ 31 Decembre 1894, raţiociniulŭ fondurilorŭ Asociaţiuneĭ pro 1894, cu aclusele sale.

— Se predă spre censurare comisiuneĭ constătătóre din membri: I. Papiŭ, I Sterca Şuluţiŭ şi P. Cosma.

Nr. 29/55. Dlŭ Partenie Cosma, membru din comisiunea esmisă pentru conducerea lucrărilorŭ apaductuluĭ, cu datulŭ 5 Februariŭ 1895. raportézĕ, că instalarea apaductuluĭ în edificiile Asociaţiuneĭ s'a terminatŭ încă în Novembre 1894, ear în Ianuariŭ 1895. a esecutatŭ colaudarea pe lângă intervenţiunea dluĭ Pantaleonŭ Lucuţa şi a espertuluĭ Gustav Moess, şi s'a aflatŭ în regulă.

Spesele instalăriĭ apaductuluĭ, cu hidrometru cu totŭ facŭ: 728 fl. 67 cr., care sumă dênsulŭ a şi achitat'o din colecta intreprinsă de dsa la „Albina“, spre scopurĭ de binefacere.

— Spre plăcută scire cu profundă mulţĕmită.

Nr. 30/57. Direcţiunea scóleĭ civile de fete a Asociaţiuneĭ, cu datulŭ 6 Februariŭ 1896, Nr. 15, aşterne protocolulŭ conferenţeĭ corpuluĭ didacticŭ, ţinute la 31 Ianuariŭ 1895, din incidentulŭ încheereĭ semestruluĭ I. alŭ anuluĭ scolarŭ 1894/5, dimpreună cu clasificările elevelorŭ pe semestrulu I.

— Spre scire cu aprobare.

Nr. 31/69. La propunerea prim-secretariuluĭ Asociaţiuneĭ, dto 21 Ianuariŭ 1895, constatându-se îmmulţirea membrilorŭ Asociaţiuneĭ, se decide:

— „Transilvania“, organulŭ de publicitate alŭ Asociaţiuneĭ pro 1895, sĕ se tipăréscă în 1200 esemplare.

Nr. 32/68, La propunerea prim-secretariuluĭ Asociaţiuneĭ, însărcinatŭ a îngrijí de tipărirea scrierilorŭ premiate în 1892, după-ce s'aŭ făcutŭ pregătirile necesare pentru punerea sub tipariŭ a unuĭ volum, se decide:

— Scrierea premiată de Asociaţiune „Higiena copiluluĭ până la alŭ VII-lea anŭ alŭ etăţiĭ“ sĕ se tipăréscă în 3000 de esemplare.

Nr. 33. La propunerea bibliotecaruluĭ Asociaţiuneĭ se decide:

— Catalogulŭ bibliotecеĭ Asociaţiuneĭ, a căruĭ tipărire e în curgere, sĕ se tipăréscă în 500 esemplare.

Nr. 34. Pentru verificarea acestuĭ procesŭ verbalŭ, se designéză membri: Z. Boiu, P. Cosma şi L. Simonescu.

Şedinţa se închee.

D. u. s.

Dr. Ilarionŭ Puşcariŭ m. p., v.-preşedinte. **Dr. Vasile Bologa** m. p., secretariu II.

Verificatŭ. Sibiiŭ 15 Februare 1895 n.

Z. Boiu m. p. **P. Cosma** m. p. **L. Simonescu** m. p.

Din maĭ multe părţĭ ni se cerŭ esemplare din Nr. festivŭ alŭ *„Transilvanieĭ“*. Ne maĭ dispunêndŭ de atarĭ esemplare, dorinţeĭ manifestate nu se póte satisface. Red.

Editura. Asoc. trans. Redactorŭ: Z. Boiu. Tipariul tipogr. archidiec.